

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-02696/2013-ERU

V Praze dne 11. dubna 2013

Číslo jednací: 02696-7/2013-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-02696/2013-ERU zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 15. března 2013 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, kterým je společnost IMOS Brno, a.s., IČ: 25322257, se sídlem Olomoucká 174, 627 00 Brno-město, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost IMOS Brno, a.s., IČ: 25322257, se sídlem Olomoucká 174, 627 00 Brno-město, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 28. února 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Domašov č. p. 219, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „ČOV Domašov a kanalizace v obcích sdružených v DSO Domašovsko“, kdy při provádění těchto prací došlo k poškození středotlakového plynovodu PE d 90, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu, když došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v množství 259 m³ s dobou trvání úniku v délce cca 30 minut, dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti IMOS Brno, a.s., IČ: 25322257, se sídlem Olomoucká 174, 627 00 Brno-město, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 60 000 Kč** (slovy: šedesát tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí

na účet Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 03213.

III. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti IMOS Brno, a.s., IČ: 25322257, se sídlem Olomoucká 174, 627 00 Brno-město, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 032131.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 15. března 2013 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností IMOS Brno, a.s., IČ: 25322257, se sídlem Olomoucká 174, 627 00 Brno-město (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 28. února 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Domašov č. p. 219, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „ČOV Domašov a kanalizace v obcích sdružených v DSO Domašovsko“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly, zahájené dne 17. prosince 2012 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola byla provedena na základě pověření Úřadu č. j. 16998-2/2012-ERU ze dne 26. listopadu 2012, vydaného ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. V rámci kontroly bylo provedeno dne 17. prosince 2012 místní šetření a byl z něho pořízen záznam vedený pod č. j. 16998-12/2012-ERU. Při provedeném šetření byly účastníkem řízení Úřadu předány podklady, které kontrolní orgán požadoval při zahájení kontroly.

II. Kontrolní zjištění

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 28. února 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Domašov č. p. 219, zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „ČOV Domašov a kanalizace v obcích sdružených v DSO Domašovsko“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší.

Provedenou kontrolou bylo dále zjištěno, že stavebně technická činnost oprávněného zhotovitele stavby „ČOV Domašov a kanalizace v obcích sdružených v DSO Domašovsko“, byla zajišťována na základě stavebního povolení vydaného Městským úřadem Rosice pro umístění stavby na vymezených pozemcích katastrálních území Domašov u Brna, Říčky u Brna, Rudka, Litostrov, Javůrek, a to ve shodě ověřeného záměru investora (Dobrovolný svazek obcí „Domašovsko“, IČ: 49458990, Brněnská 94, 664 83 Domašov) s polohopisným uspořádáním stavby, zakládajícím právo investora k realizaci předmětu díla ve smyslu technické dokumentace, odsouhlasené ve stavebním řízení. Dále bylo zjištěno, že výše zmíněný investor uzavřel na straně objednatele předmětu díla smlouvu o dílo č. 201102901/0323/11/VHS+DS se zhotovitelem předmětu díla, a to účastníky Sdružení „IMOS – DUFENOV“, které vzniklo na základě Smlouvy o sdružení ze dne 25. října 2010, přičemž vedoucím účastníkem tohoto sdružení byl účastník řízení. Provedenou kontrolou bylo dále zjištěno, že výše uvedený investor vystavil objednávku na provedení stavebních prací vázaných ke shora uvedené stavbě, přičemž byl na základě této objednávky podepsán zápis z předání a převzetí stavby, ve kterém uvedený investor předal staveniště a příslušnou technickou dokumentaci zhotoviteli (účastníkovi řízení).

Účastník řízení během místního šetření nepředložil kontrolnímu orgánu stanovisko k existenci sítí plynárenských zařízení, na které je však učiněn odkaz v protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 30. srpna 2011, přičemž se jedná o stanovisko č. j. 211/10/112 ze dne 13. ledna 2010. Uvedené vytyčení bylo provedeno dne 30. srpna 2011 s dvouměsíční platností tohoto vytyčení. V době poškození plynárenského zařízení bylo tedy vytyčení již neplatné, avšak platné vytyčení účastník řízení v době kontroly Úřadu nepředložil.

Provedenou kontrolou bylo vzhledem k výše uvedenému zjištěno, že bezprostředním důsledkem aktivního zásahu v ochranném pásmu plynárenského zařízení bylo narušení středotlakého plynovodu. O této záležitosti byl účastníkem řízení učiněn dne 28. února 2012 zápis do stavebního deníku. Účastník řízení se ke vzniklé poruše vyjádřil při místním šetření tak, že uvedl, že před započítím stavebních prací bylo vše vytyčeno, přičemž při provádění výkopových prací před odkopáním plynárenského zařízení byli zaměstnanci převedeni na jinou část stavby, na které práce pokračovaly cca 3 týdny, přičemž po obnovení původních prací opomněli, že se nachází na místě křížení s plynárenským zařízením. Účastník řízení dále doložil fotodokumentací ilustraci situace během oprav plynárenského zařízení.

Závěrem svého zjištění kontrolní orgán konstatoval, že z předložených dokumentů a provedeného místního šetření vyplývá, že před započítím stavby bylo plynárenské zařízení

vytyčeno, nicméně platnost tohoto vytyčení skončila dne 30. října 2011 a prodloužena již poté nebyla. Z uvedeného vyplývá, že v okamžiku poškození plynárenského zařízení dne 28. února 2012 byly zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení ze strany účastníka řízení prováděny bez platného vytyčení. Kontrolní orgán vzhledem k výše uvedenému uzavřel, že z provedeného šetření je patrné, že účastník řízení nevytlačil veškeré možné úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení zákazu nepoškodit plynárenské zařízení zabránil.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. 16998/2012-ERU a jsou uvedeny také v protokolu č. K000413 o výsledku kontroly ze dne 3. ledna 2013 (dále jen „protokol č. K000413“), se kterým byl zplnomocněný zástupce účastníka řízení, pan [REDAKCE], dne 12. února 2013 prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k protokolu o výsledku kontroly

Účastník řízení se k protokolu č. K000413 nikterak nevyjádřil, ani nevznesl námítky k průběhu kontroly či jejím závěrům.

IV. Průběh správního řízení

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 02696-1/2013-ERU dne 15. března 2013 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení tohoto práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení, ani nenavrl žádné další důkazy.

Správní orgán převzal do správního spisu dne 21. března 2013 kontrolní spis, sp. zn. 16998/2012-ERU, o čemž vyhotovil záznam o vložení do spisu č. j. 02696-3/2013-ERU. Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z kontrolního spisu sp. zn. 16998/2012-ERU za zcela dostačující a sám z moci úřední další dokazování v průběhu správního řízení nedoplňoval.

Správní orgán zaslal účastníkovi řízení dne 21. března 2013 oznámení o dokazování vedeném pod č. j. 02696-4/2013-ERU, ve kterém ho informoval o skutečnosti, že dne 28. března 2013 v 10:00 hod bude na adrese dislokovaného pracoviště Úřadu, Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7, kancelář č. 1126, provedeno dokazování mimo ústní jednání, a to tak, že správní orgán v rámci tohoto dokazování bude provádět důkaz listinou, in concreto

listinami uvedenými ve správním spise č. j. 02696/2013-ERU. Uvedené oznámení bylo účastníkovi řízení doručeno dne 21. března 2013.

Správní orgán provedl dne 28. března 2013 v 10:00 hod v souladu s ust. § 53 odst. 6 správního řádu dokazování mimo ústní jednání, při kterém se oprávněná úřední osoba bez přítomnosti dalších osob seznámila s obsahem jednotlivých listin obsažených ve správním spise č. j. 02696/2013-ERU, o čemž byl vyhotoven protokol o provedení důkazu listinou vedený pod č. j. 02696-5/2013-ERU.

Dne 29. března 2013 zaslal správní orgán účastníku řízení oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. 02696-6/2013-ERU, které mu bylo doručeno téhož dne. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí. Účastník řízení této možnosti nevyužil a vyjádření k podkladům rozhodnutí nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení, s ohledem na to, že se účastník řízení nevyjádřil k podkladům řízení, ani nenavrhl provedení dalších důkazů a neučinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu věci

Zemní práce v obci Domašov č. p. 219, byly prováděny na základě smlouvy o dílo č. 201102901/0323/11/VHS+DS ze dne 31. května 2011. Předmětem této smlouvy bylo provedení stavby: „ČOV Domašov a kanalizace v obcích sdružených v DSO Domašovsko“. Objednatel stavby byl Dobrovolný svazek obcí Domašovsko, IČ: 49458990, se sídlem Brněnská 94, 664 83 Domašov, zhotovitelem předmětu díla byli účastníci Sdružení „IMOS – DUFENOV“, které vzniklo na základě smlouvy o sdružení ze dne 25. října 2010, přičemž vedoucím účastníkem tohoto sdružení byl účastník řízení.

Existence plynárenského zařízení byla účastníkovi řízení známa z protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 30. srpna 2011, které mělo platnost dva měsíce. K poškození středotlakého plynovodu PE d 90 došlo dne 28. února 2012 při provádění zemních prací v přímé souvislosti s realizací stavby „ČOV Domašov a kanalizace v obcích sdružených v DSO Domašovsko“. Před započítím stavebních prací bylo plynárenské zařízení vytyčeno hledačem typu RADIOTECTECTION a následně vyznačeno barvou v terénu, platnost tohoto vytyčení však skončila dne 30. října 2011 a následně už nebyla prodloužena. V době poškození středotlakého plynovodu nebylo vytyčení plynárenského zařízení již platné.

V den poškození středotlakého plynovodu, tedy dne 28. února 2012, učinil účastník řízení o této skutečnosti zápis do stavebního deníku.

Účastník řízení byl zápisem z předání a převzetí stavby ze dne 15. června 2011 poučen o povinnosti nechat fyzicky vytyčit veškerá podzemní a nadzemní vedení, která se nacházejí v obvodu staveniště a převzít odpovědnost za jejich respektování během realizace stavby.

Dne 28. února 2012 prováděl účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Domašov č. p. 219 v souvislosti s realizací stavby „ČOV Domašov a kanalizace v obcích sdružených v DSO Domašovsko“. Při těchto pracích došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90, v důsledku čehož došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v množství 259 m³ s dobou trvání úniku v délce cca 30 minut. Tyto skutečnosti vyplývají z protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení ze dne 28. února 2012. K poškození plynárenského zařízení došlo prostřednictvím strojního mechanismu, bagru.

Vzniklé poškození středotlakého plynárenského zařízení bylo okamžitě nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který z místa aktivního zásahu pořídil podrobnou fotodokumentaci o rozsahu poškození a následně zajistil jeho fyzickou opravu.

VI. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného v ust. § 68 odst. 3 téhož zákona.

Z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona přitom vyplývá, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Toto ustanovení stanoví skutkovou podstatu správního deliktu ohrožovacího.

Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně navíc ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Uvedené ustanovení tak představuje též kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu a to tak, aby nedošlo k jeho narušení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě tak není pochyb o tom, že to byl účastník řízení, který prováděl zemní práce prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90.

Správní orgán se tak při posuzování správního deliktu účastníka řízení mimo jiné zabýval skutkovým průběhem jeho jednání (tedy zejména, zda činnost prováděl v ochranném pásmu a zda věděl, že činnost, kterou provádí, podléhá omezení ve smyslu energetického zákona), dále pak mimo jiné otázkou, zda účastník řízení prováděl zemní práce s maximální opatrností.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn, v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Tím, že účastník řízení prováděl dne 28. února 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Domašov č. p. 219 zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „ČOV Domašov a kanalizace v obcích sdružených v DSO Domašovsko“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90, postupoval tak v rozporu s dikcí ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut).

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl svou činnost v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středotlakého plynovodu. Ochranné pásmo jako takové přitom vzniká dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo souhlasu s umístěním stavby, přičemž pokud není podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu. Tím, že účastník řízení svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že svou činnost prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán v rámci řízení rovněž prokázal, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení známa z protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 30. srpna 2011. Účastník řízení si tak měl být vědom, že se při provádění této činnosti nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a má tedy povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Přesto takto nepostupoval.

K samotnému poškození středotlakého plynovodu PE d 90 došlo při provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození tohoto plynovodu v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Ust. § 68 energetického zákona zakazuje v ochranném pásmu plynárenského zařízení provádět činnosti, které by mohly ve svých důsledcích ohrozit tato zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Tento kategorický zákaz je tedy legislativně upraven z důvodu ochrany plynárenských zařízení, kolem kterých se ochranné pásmo nachází. Smyslem uvedeného ustanovení tak nemůže být pouze zákaz činností obecně nebezpečných, ale všech činností, které by toto zařízení mohly ohrozit, tj. i běžných činností prováděných tak, že k ohrožení plynárenského zařízení dojde. Je tedy nezbytné provádět veškeré pracovní činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení tak, aby nedošlo k jeho aktivnímu či pasivnímu zasažení. Provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení plynárenské soustavy, takovouto činností nepochybně je. Způsob, jak naplnit porušení tohoto zákazu energetický zákon nestanoví, činí však adresáty právní normy plně odpovědné za výsledek. Nadto správní orgán uvádí, že postup účastníka řízení v posuzovaném případě přitom nelze chápat jako bdělý postup ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit plynárenské zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut). Svým jednáním tak ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného plynárenského zařízení.

Správní orgán zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 28. února 2012 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Domašov č. p. 219 zemní práce v přímé souvislosti s realizací stavby „ČOV Domašov a kanalizace v obcích sdružených v DSO Domašovsko“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 90, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu. Správní orgán k výše uvedenému upřesňuje, že v průběhu vedeného správního řízení vyšlo najevo, že k faktickému porušení předmětného plynovodu mohlo dojít již dne 27. února 2012, což vyplývá z protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. 33/355812 ze dne 28. února 2012, dále z protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. 33/355812 ze dne 28. února 2012, z hlášení o poškození místně příslušnému správci plynárenského zařízení č. 330000355812 ze dne 27. února 2012 a také z žádosti o uvedení plynárenského zařízení do původního stavu ze dne 27. února 2012. Správní orgán však při posuzování otázky okamžiku faktického porušení předmětného středotlakého plynovodu

vycházel především ze stavebního deníku účastníka řízení č. 8889690 vedeného pod č. j. 16998-8/2012-ERU, ve kterém je zapsáno, že k faktickému narušení plynového potrubí před domem č. p. 219 došlo dne 28. února 2012. Správní orgán dále k této skutečnosti vysvětluje, že okamžik faktického porušení předmětného plynárenského zařízení není vzhledem k výše uvedeným skutečnostem rozhodný pro odpovědnost účastníka řízení za spáchání ve výroku uvedeného správního deliktu.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty stricto sensu materiální stránku deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků - srov. § 3 odst. 1 trestního zákona a § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy účastník řízení poškodil středotlaký plynovod PE d 90, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem společnosti na nepřetržitém provozu plynárenského zařízení a zájem na ochraně života, zdraví, bezpečnosti nebo majetku osob, který byl daným jednáním ohrožen.

Vzhledem k tomu, že správní orgán prokázal naplnění jak formální, tak materiální stránky správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, přistoupil k uložení pokuty.

VII. Uložení pokuty

Správní orgán se nejprve zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Úřad proto přistoupil k uložení pokuty v takové výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení zahájeném dne 15. března 2013 v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě Úřad přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské distribuční soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Způsob jak naplnit toto ustanovení zákona sám energetický zákon účastníku řízení neurčuje, činí jej však plně odpovědným za výsledek. Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se a posuzovat subjektivní stránku věci, je nutno přihlédnout ke skutečnosti, že úmyslem účastníka řízení zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

Správní orgán má za to, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo v přímé souvislosti se způsobem prováděné činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy požadováno, a nezvolil pro tuto činnost takový stupeň omezitelnosti a míru opatrnosti, aby k poškození středotlakého plynárenského zařízení nedošlo. Tuto skutečnost vnímá správní orgán jako přitěžující, neboť pokud by si účastník řízení počínal bděle, k narušení plynárenského zařízení nemuselo nezbytně dojít.

Porušení povinnosti vyplývající z ust. § 68 odst. 3 energetického považuje správní orgán za závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy. Správní orgán zastává názor, že poškozením plynárenského zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost plynárenské soustavy jako takové. Především se jedná o možný únik plynu do ovzduší, možné přerušení dodávky konečným zákazníkům a také možnost, že nedodržením stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat.

Správní orgán posuzoval také otázku způsobu spáchání správního deliktu. Zejména bylo při posuzování těchto skutečností přihlédnuto k faktu, že zemní práce byly prováděny v ochranném pásmu prostřednictvím strojní mechanizace, což bylo v rozporu s podmínkami uvedenými v protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 30. srpna 2011 a v rozporu se zákonnou povinností počínat si takovým způsobem, aby nedošlo k ohrožení plynárenského zařízení, k čemuž správní orgán přihlédl jako k přitěžující okolnosti. Správní orgán obecně považuje za polehčující okolnost, pokud dojde před prováděním prací k vytyčení ochranného pásma, a tím splnění této podmínky dané provozovatelem distribuční soustavy. Nicméně v tomto případě bylo vytyčení ochranného pásma plynárenského zařízení v době provádění předmětných prací již neplatné, proto správní orgán nepřihlédl k této skutečnosti ani jako k polehčující, ani jako k přitěžující okolnosti.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod PE d 90, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v délce cca 30 minut, v jehož důsledku ale nedošlo k přerušení dodávky zemního plynu k žádnému konečnému zákazníkovi. Tyto údaje vypovídají o nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti přihlédl při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. Při poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání pouze po dobu 30 minut. Tuto skutečnost nemohl však účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci žádného jiného

správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku, vycházel Úřad při stanovení výše pokuty z výroční zprávy účastníka řízení za rok 2011, tak jak je uvedena ve sbírce listin obchodního rejstříku. Z uvedené výroční zprávy vyplývá, že v běžném účetním období vykázal účastník řízení hospodářský výsledek před zdaněním ve výši [REDAKCE] Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření vykázal účastník řízení ve výši [REDAKCE] Kč. Účastník řízení dosáhl v tomto roce výkonů ve výši [REDAKCE] Kč. S ohledem na tyto údaje je zřejmé, že uložená pokuta nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Správní orgán taktéž rozhodl v souladu se zásadou uvedenou v ust. § 2 odst. 4 správního řádu, kdy má povinnost dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Pokuta v uložené výši tak odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 60 000 Kč, a to za spáchání správního deliktu podle energetického zákona. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

otisk úředního razítka

Mgr. Jiří Kreuzman v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly

